Prinsipprogram for FO 2006-2010

VEDTATT PÅ KONGRESSEN 22.- 26. NOVEMBER 2006

PRINSIPPROGRAM FOR PERIODEN 2006-2010

Fellesorganisasjonen (FO) organiserer barnevernpedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsarbeidere. FO har som hovedmål å bedre medlemmenes lønns- og arbeidsforhold og ivareta deres yrkesfaglige interesser. FO vil arbeide for å vise nødvendigheten av vår kompetanse og synliggjøre yrkesgruppenes rolle som viktige premissleverandører og bidragsytere i velferdsstaten. Forbundet skal også drive helse- og sosialpolitisk påvirkningsarbeid, kvinnepolitisk arbeid og internasjonalt arbeid.

1. FOs VERDIFORANKRING

FO er både et profesjonsforbund og en fagforening tilsluttet LO. Våre profesjoner er vokst fram parallelt med den norske velferdsstaten, og våre medlemmer er utdannet for å yte tjenester til de mest utsatte gruppene i samfunnet. Dette preger vårt fokus og våre holdninger. Samtidig er vi en del av fagbevegelsen og møter daglig utfordringer som gjelder våre medlemmers lønns- og arbeidsvilkår og yrkesmessige utfordringer. Forbundets verdigrunnlag er basert på begge sett med erfaringer. Vi legger til grunn at viktige prinsipper i den norske velferdsstaten bygger på at velferdstjenestene er et offentlig ansvar, at de er skattefinansiert og at de er basert på universelle ordninger.

• Arbeiderbevegelsens og fagforeningenes verdier:

FO har fokus på et samfunn som baseres på likeverd og trygghet for alle, kollektive løsninger og en rettferdig lønnspolitikk. En sterk velferdsstat og mekanismer for økonomisk omfordeling er en del av dette. Nasjonal og internasjonal solidaritet er viktig for oss. LO er den arbeidstakersammenslutningen som samsvarer best med vår helhetlige politikk. Fagbevegelsen skal være fri og uavhengig og ta selvstendig ansvar for samfunnsutvikling og velferdsstat. FO mener det er sentralt at fagbevegelsen ikke binder seg opp til politiske partier. Derfor er FO motstander av det formaliserte faglig-politiske samarbeidet mellom LO og Arbeiderpartiet og vil arbeide for å få avviklet dette.

• Demokrati, rettferdighet og menneskerettigheter:

Demokrati forutsetter en mulighet for hele befolkningen til å være med i de prosesser som styrer og former et demokratisk samfunn med likhet, rettferd og inkludering.

FO vil arbeide for å bekjempe fattigdomsutviklingen og større forskjeller i befolkningens levekår.

FO vil kjempe mot diskriminering og organisert rasisme som foregår gjennom lovverk og på arbeidsmarkedet. Kampen innbefatter støtte til den samiske befolkningens kamp for rettigheter som urbefolkning og nasjonal minoritet.

FNs menneskerettighetserklæring er verdier FO arbeider for skal gjelde alle. FO forsvarer de individuelle frihetene som ytringsfrihet og organisasjonsfrihet.

Likestilling mellom kjønnene, likebehandling av mennesker uavhengig av seksuell orientering, funksjonshemming, livssyn, etnisk bakgrunn eller kultur er viktige mål for FO.

• Helse- og sosialarbeideres etikk:
I møtet mellom bruker og sosialarbeider, mellom hjelp og kontroll, mellom frivillighet og tvang, mellom individ og samfunn, må profesjonene håndtere etiske dilemmaer og skape rom for refleksjon over egen praksis.

Respekten for det enkelte menneske og for retten til et verdig liv er grunnleggende. Likeverd og inkludering, selvbestemmelse og engasjement, åpenhet og omsorg er sentrale verdier som må ligge til grunn for arbeidet.

Det enkelte FO-medlem er ansvarlig for egne handlinger og for å utvikle seg selv gjennom etiske refleksjoner over egen praksis. Alle FO-medlemmer har også et ansvar for å varsle om forhold som skaper sosiale problemer og forhold som bidrar til sosial utstøting eller uverdige livsvilkår.

2. LØNN – ARBEIDSVILKÅR – ARBEIDSMILJØ

Fagorganisering og faglige rettigheter er grunnpilaren for et velfungerende og godt arbeidsliv. FO vil forsvare og videreutvikle de kollektive avtalesystemene som stadig utfordres av arbeidsgivere. Vi vil bekjempe utviklingen av lokal lønnsfastsetting. Vi vil forsterke tariffavtalenes betydning for faglige rettigheter, lønns- og arbeidsvilkår. Det er bare slik en sikrer en solidarisk lønns- og fordelingspolitikk. Streikeretten må være reell, styrkes og forsvares.

En god og sterk arbeidsmiljølov gir det beste grunnlaget for å sette gode standarder for arbeid, arbeidstid, stillingsvern og for helse, miljø og sikkerhet. FO vil arbeide for å ivareta og styrke dagens arbeidsmiljølov.

Likelønn og uttelling for kompetanse

FOs yrkesgrupper er et resultat av velferdsstatens utvikling og er viktige yrkesgrupper i tjenestene. Velferdsstatens tjenester skal utvikles og sikres høy kvalitet. Da må det tilrettelegges både for at yrkesgruppenes kompetanse verdsettes og at det stimuleres til kompetanseutvikling.

Utdanning skal lønne seg. FO arbeider for uttelling for utdanning på bachelornivå og yrkeserfaring. Det må også sikres lønnsmessig kompensasjon for relevant utdanning utover bachelornivå. Differensiert lønn avhengig av utdanningslengde og arbeidserfaring er et godt prinsipp for lønnsfastsettelse.

En solidarisk og rettferdig lønnspolitikk skal ligge til grunn for FOs tariffpolitiske arbeid. FOs medlemmer er mest tjent med at lønnsdannelsen skjer sentralt. Lokale lønnsforhandlinger, uten mulighet til å sette makt bak kravene, er ikke reelle forhandlinger. Sentrale føringer på de lokale forhandlingene reduserer arbeidsgiverens muligheter til å nytte kriterier som baserer seg på vilkårlig vurderinger av arbeidstakernes innsats og prestasjoner. FO er prinsipielt i mot alle former for individuell avlønning som bygger på personlig egnethet, prestasjoner og/eller bonussystem. Åpenhet skal prege all lønnsfastsettelse. Tillitsvalgte må sikres innflytelse i den lokale lønnsdannelsen, og det må være forhandlingsrett for all lokal lønnsfastsettelse.

FO skal arbeide for en lønnspolitikk som forhindrer all lønnsdiskriminering i form av verdsettingsdiskriminering, ulikelønn mellom langtidsutdanna i offentlig sektor og privat sektor, mellom kvinner og menn – også innad i egne yrker.

FO skal ha en lønnspolitikk for alle. Vi organiserer medlemmer fra grunnplanet til ledersjiktet. Det er et viktig prinsipp for FO at ledere skal avlønnes høyere enn dem de er satt til å lede. Det samme prinsippet skal gjelde for ledere med faglig ansvar.

Inntektsutviklingen i Norge er tilpasset konkurranseutsatt næringsliv og disse setter rammene for inntektsutviklingen – frontfagsmodellen. Frontfagsmodellen har derfor vært tungt førende for rammene i tariffoppgjørene. Samtidig har LO vedtatt å prioritere enkelte grupper/områder som systematisk har fått lavere lønnsvekst enn lønnsveksten i de konkurranseutsatte sektorene. Det gjelder blant annet langtidsutdanna i offentlig sektor. FO mener at dette må være førende for lønnsdannelsen framover. Det vil gi større legitimitet og kraft i vår realisering av målsetning om uttelling for kompetanse og fokus på en rettferdig lønn for langtidsutdanna.

Forsvar normalarbeidsdagen – kortere arbeidstid

Presset i retning av mer fleksible arbeidstidsordninger er et karakteristisk trekk i dagens arbeidsliv. Mange av våre medlemmer har en arbeidssituasjon der forutsigbarheten for skille mellom arbeid og fritid viskes ut. FO mener derfor at det bør lovreguleres strengere hvilke typer arbeid som kan utføres på ubekvemme tidspunkt.

FO vil vektlegge kampen for å forsvare normalarbeidsdagen da den er et viktig prinsipp for arbeidstidsregulering, selv om deler av våre tjenester har behov for arbeidskraft på ulike tider i døgnet. Den beste måten å forsvare normalarbeidsdagen på er å sikre et godt lov- og avtaleverk. Lønnsmessig kompensasjon for ubekvem arbeidstid er viktig. For FO er det et viktig prinsipp at når arbeidstakeren står til arbeidsgivers disposisjon skal dette regnes som arbeidstid. Det gjelder også når arbeidstaker har reisetid utenom ordinær arbeidstid.

Skift og turnusarbeid er belastende og kan gi både helsemessige, sosiale og velferdsmessige konsekvenser. FO vil at tredelt turnusarbeid skal likestilles med

helkontinuerlig skiftarbeid. Ekstreme langturnusordninger må i størst mulig grad unngås. Arbeidstakere som arbeider i disse ordningene skal følges opp med regelmessige helsekontroller. Det er nødvendig å sikre gode ordninger for de som arbeider langturnus.

FO vil arbeide for kortere normalarbeidsdag med full lønnskompensasjon og være en aktiv pådriver for prøveprosjekt med 6-timersdag. Målet er 6 timers normalarbeidsdag/30 timers uke.

Et godt arbeidsmiljø

Et godt psykisk og fysisk arbeidsmiljø er viktig for alle. Dessverre er det mange som opplever at arbeidsmiljøet er tøft. Det kan være alt fra sterke konflikter, stadige omstillinger, tidspress og stress som er årsaken. I arbeid med mennesker er det en viss risiko for at arbeidstakerne utsettes for vold og trusler om vold. Alle har rett til et arbeidsmiljø fritt for vold. Alle skal ha rett til et godt vern mot denne type belastning og arbeidsgiver skal gjøre hva de kan for å minimalisere risikoen. FO skal bidra til at ansatte og arbeidsgivere rapporterer alle episoder med vold og trusler om vold slik lovverket tilsier.

FO arbeider for et inkluderende arbeidsliv hvor det er rom for alle og ingen skal oppleve å bli diskriminert. Arbeidsmiljøet må tilrettelegges slik at FOs medlemmer klarer å stå i klientnære stillinger et helt yrkesliv. FO vil arbeide for å forebygge stress, tidspress, mobbing og konflikter og for å forhindre belastningsskader. Alle fysiske og psykiske skader som har sin årsak i arbeidsforhold må likestilles med andre yrkessykdommer og gi erstatningsrettigheter. Vi vil også arbeide for en god seniorpolitikk.

FO vil fortsatt være en pådriver for at varslingsbestemmelsen i arbeidsmiljøloven følges opp i henhold til intensjonen slik at arbeidstakere sikres full ytringsfrihet. Arbeidstakere som varsler samfunnet om alvorlig kritikkverdige forhold som de har fått kunnskap om gjennom sitt arbeid, skal vernes mot sanksjoner.

Sosial dumping

EUs utvidelse gir økte utfordringer knyttet til økonomisk aktivitet på tvers av landegrenser og økt bevegelse av arbeidskraft. Arbeidsinnvandring skal ikke føre til sosial dumping. FO vil arbeide for integrering og sosial trygghet for arbeidsinnvandrerne og mener den beste måten å ivareta dette på er å arbeide for at norske arbeidsvilkår og lønnsbetingelser skal gjelde for alle som arbeider i Norge.

Gode sykelønns-, pensjons- og permisjonsordninger

Gode sykelønnsordninger er en grunnpillar i velferdsstaten. Sykelønnsordningene skal forsvares og videreutvikles. Alle arbeidstakere som blir syke skal sikres full lønn i ett år og deretter ulike trygde- og stønadsordninger som sikrer et anstendig levenivå. Stillingsvernet for langtidssyke må forsterkes ytterligere.

Arbeidstakerne skal ha mulighet for tidligpensjonering ved 62 år uten nedkorting av pensjonen. Folketrygdens pensjonsordninger, avtalefestet pensjon (AFP) og tjenestepensjonsordningene

må ikke forringes. FO vil arbeide for gode ytelsesnivåer i alle pensjonsordningene. FO mener at alle skal opptjene pensjonspoeng under utdanning.

FO vil arbeide for bedre permisjonsordninger i forbindelse med fødsel og adopsjon. Særlig med fokus på fedres rett til selvstendig opptjening av permisjonsrettigheter. FO vil arbeide for at arbeidstakere gis mulighet til permisjon med lønn ved tyngende omsorgsoppgaver.

Rett til utdanning – studiefinansiering og lønn

FO vil arbeide for en god offentlig studiefinansiering. Studierenten skal være politisk styrt, og studiefinansieringen må være rettighetsbasert. Tilbakebetalingsordningene må være fleksible i forhold til inntektsnivå. For å stimulere flere til å ta mer omfattende videreutdanning på master- og doktorgradsnivå, må det utvikles gode stipendordninger.

Studenter skal sikres lønnsmessig uttelling for sin opparbeidede kompetanse når de arbeider innefor våre yrkes-/arbeidsfelt.

3. HELSE- OG SOSIALPOLITIKK

Sosial inkludering, sosial utjamning og rettferdig fordeling

Helse- og sosialpolitikken skal baseres på universelle ordninger med full offentlig finansiering. Dette er det beste virkemiddelet for å sikre sosial utjamning, sosial inkludering og rettferdig fordeling.

FO vil arbeide for å motvirke utviklingen av samfunnsstrukturer som skaper økende forskjeller, fattigdom, sosiale ulikheter i helse, uverdige livsvilkår og sosial utstøting.

Norge skal være et land uten fattigdom. For å forebygge fattigdom er deltakelse i arbeidsmarkedet grunnleggende. Denne deltakelsen må være tilpasset den enkeltes evner. Arbeidstakere må sikres en lønn som forhindrer utvikling av arbeidende fattige. Barn må sikres en oppvekst fri for fattigdom. FO vil ha sterkere rettighetsfesting av økonomisk sosialhjelp og at skole, barnehage og skolefritidsordninger skal være gratis. Satsene på ulike trygdeytelser må økes. Det er viktig å ha trygdeytelser som sikrer en anstendig levestandard og utviklingsmuligheter. FO vil ha statlige minstenormer på den økonomiske sosialhjelpen som er på et forskningsbasert forsvarlig nivå.

FO vil ha fokus på flyktninger og asylsøkere, deriblant enslige mindreårige asylsøkere, slik at de får rett til god omsorg, oppfølging og behandling. Vi vil arbeide for at ingen flyktninger blir tvangsreturnert i strid med FN sine anbefalinger.

FO vil gjenreise den sosiale boligbyggingen. Offentlige myndigheter må styre boligmarkedet ved å ta politisk kontroll over prisutviklingen. Kommunene må eie og leie ut kommunale boliger for vanskeligstilte og sikre finansieringsordninger og oppfølging som gjør alle mennesker i stand til å ha en tilfredsstillende bostandard.

Velferdstjenester med god kvalitet og tilgjengelighet er et offentlig ansvar

FO vil aktivt motarbeide at moderniseringen i staten skjer etter markedsliberalistiske prinsipper. Privatisering og konkurranseutsetting kan ikke løse de utfordringene samfunnet står overfor. Velferdstjenester som er styrt etter markedsøkonomiske prinsipper tar fokus bort fra å ivareta brukerens behov. Det skal være et offentlig ansvar å sørge for velferdstjenester av høy kvalitet, som representerer et differensiert tilbud og som er tilgjengelige og gratis for alle. Tjenestene skal eies og drives av det offentlige. Private tilbud som supplerer det offentlige tjenestetilbudet må være underlagt offentlig styring. Driftsoverskudd må benyttes til å videreutvikle tjenestetilbudet. For samtlige tjenester må det offentlige ha ansvar for tildeling. Tilsynet skal være fra et annet forvaltningsnivå som sikrer brukermedvirkning, kontroll over bruk av tvang, og høy kvalitet på tjenestene. FO vil arbeide for organisasjons- og styringsmodeller som styrker den offentlige tjenesteytingen og de folkevalgtes styring over velferdstjenestene. Velferdsstaten må ha rammer som sikrer god kvalitet på tjenestene. Tjenestene må være tilpasset behov og ønsker som brukerne har, og være basert på faglige kriterier og behovsanalyser.

Helhetlige sosial- og helsetjenester

Sammensatte problemer krever differensierte løsninger og flerfaglige tilnærminger. Den enkelte bruker må har rett til en fast sosialfaglig kontaktperson, enten dette er barnevernpedagog, sosionom, vernepleier eller velferdsarbeider. Det er nødvendig med en styrking av helhetlige helse- og sosialfaglige perspektiver. Det må sikres at brukernes erfaring og kompetanse blir brukt på en måte som styrker tjenestenes kvalitet. FO vil i denne sammenheng hevde nødvendigheten av tverrfaglig tilnærming i tjenesteytingen der barnevernpedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsarbeidere bidrar med sin kompetanse.

FO skal arbeide for å synliggjøre det sosialfaglige perspektivet i arbeids- og velferdsordningene. FO skal kreve sosialfaglige bemanningsrammer for å sikre at brukerne får tilgang til den kompetansen FOs medlemmer besitter. Noen brukere har behov for tjenester gjennom hele livsløpet og rett til de samme arbeids- og velferdsordningene.

Styrking av forebyggende og helsefremmende arbeid

Forebyggende og helsefremmende arbeid må prioriteres i utviklingen av velferdsstaten. FO vil arbeide for at forebyggende og helsefremmende arbeid blir lovfestet på individ-, system- og samfunnsnivå. Ved planlegging og gjennomføring av forebyggende tiltak må det sikres rammer som gjør gjennomføringen mulig. FO vil arbeide for gode oppvekstvilkår for barn og unge. Barns perspektiv må bli ivaretatt i aktuell lovgivning.

Utvikling av velferdsstaten gjennom medvirkning og selvbestemmelse

Tjenestene må være differensierte, nasjonalt standardisert og forvaltes på lavest mulig nivå. Utviklingen av tjeneste-

tilbudet skal skje med basis i den enkelte brukers interesser og i samarbeid med arbeidstakerne. Derfor må strukturene for medvirkning styrkes for arbeidstakerorganisasjonene og interesseorganisasjonene.

Tjenestene, brukermedvirkningen og markedet

Barnevernpedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsarbeidere har et særlig ansvar for å ivareta de svakeste i samfunnet. Vi skal synliggjøre og fremme brukernes rettigheter, samt bidra til at de får det de trenger for å kunne leve et verdig liv.

FO mener at gode tjenester må baseres på kollektive løsninger, men med individuell tilrettelegging. Brukergruppers særlige kunnskap skal inkluderes i fagutvikling, forskning og i individuelle tiltak. Brukermedvirkning styrker tjenestenes kvalitet.

I et demokratisk samfunn er det en grunnleggende verdi at alle skal kunne påvirke beslutninger som berører en selv. Brukermedvirkning skal foregå på to nivåer, selvbestemmelse på individnivå og brukermedvirkning på systemnivå.

I ulike deler av velferdsstaten forenkles brukermedvirkning til å bety muligheten til å velge hvem som skal levere/ utføre tjenesten. FO mener at dette ikke handler om reell brukermedvirkning. Det må være det enkelte menneskets situasjon og sosiale muligheter som skal påvirke brukermedvirkningens innhold. Det skal ikke være den enkeltes pågangsmot og utholdenhet som skal styre utviklingen av velferden. Det må skje gjennom et politisk veivalg. Alle som mottar hjelp fra det offentlige skal gis mulighet for en reell selvbestemmelse. FO vil arbeide for at det utvikles gode strategier og metoder som ivaretar dette.

Et åpnere samfunn – åpnere tjenester

Helse- og sosialtjenestene må være tilgjengelige for systematisk kontroll og innsyn og ikke minst åpne for påvirkning. Allmennheten må få økt innsyn i tjenestene, og det må være demokratisk styring av tjenestene for å bidra til større legitimitet for velferdsstaten. Offentlige systemer må åpnes og gi mulighet for innsyn og påvirkning fra allmennheten og for politisk styring.

4. YRKESFAGLIG ARBEID

Sikre kompetente yrkesutøvere

Mennesker som trenger hjelp fra velferdsstaten skal bli møtt av kompetente yrkesutøvere som sikrer og ivaretar utsatte gruppers rettigheter og individuelle behov. Måten yrkesutøveren møter enkeltmennesker og grupper på, er avgjørende for kvaliteten. Å vise respekt, åpenhet, tillit og omsorg krever etisk refleksjon og et bevisst, profesjonelt forhold til egne motiver og verdier. Forholdet mellom et menneskes rett til selvbestemmelse og bruk av makt og tvang må alltid være i fokus i yrkesutøvelsen. FO vil ha åpenhet og problematisering rundt dobbeltrollen som hjelper og kontrollør.

Godt faglig arbeid avhenger av at yrkesutøverne har gode og forutsigbare lønns- og arbeidsforhold og gode økonomiske og sosialpolitiske rammer. Kvalitets- og sikkerhetsstrukturer må etableres og styrkes. Dette må skje i form av skikkethetsvurdering under utdanningsforløpet, og offentlige autorisasjonsordninger må utvides til også å gjelde for barnevernpedagoger og sosionomer.

Ledere står i en etisk utfordring i konflikten mellom faglig standard på tjenestene og økonomiske rammer. Det må arbeides for å ivareta og utvikle ledernes faglige integritet.

Det er viktig at tjenesteutøvernes/medlemmenes sammensetning gjenspeiler befolkningen for øvrig, spesielt vil det være viktig å rekruttere flere menn og personer med minoritetsetnisk bakgrunn til våre yrker. FO vil arbeide for å øke den flerkulturelle kompetansen hos sine medlemmer for å ivareta målet om likeverdige offentlige tjenester.

Sikre høy kvalitet og tilpasset kompetanse nær bruker

FO mener at det er viktig å sikre gode tjenester i alle ledd av den offentlige tjenesteytingen. Tjenestene kvalitetssikres ved å ha høy og tilpasset kompetanse nær bruker. Bemannings– og kompetansenormer må innføres, også knyttet til individuelle vedtak rundt den enkelte tjenestemottaker. FO vil arbeide for at det utvikles gode strukturer for etter- og videreutdanning, mastergrad og doktorgrad på arbeidsplassene. Det må gis mulighet for å gjøre faglig karriere nær brukeren.

Sikre mulighet for kompetanseutvikling, veiledning og faglig refleksjon

Arbeidsplassene skal være lærende organisasjoner som legger til rette for at medlemmene får utøve og utvikle sitt fag og sin kompetanse gjennom hele yrkeskarrieren. Rett til kompetanseutvikling skal hjemles i lov- og avtaleverk. Alle skal gis tid og mulighet til faglig veiledning, samt etisk og kritisk refleksjon i yrkesutøvelsen.

Styrke yrkesutøvernes politiske funksjon i arbeidet

I barnevernpedagogers, sosionomers, vernepleieres og velferdsarbeidernes faglige virksomhet inngår en politisk funksjon og arbeid på systemnivå. Helse- og sosialarbeidere har et ansvar for å si fra når byråkrati eller politiske vedtak er i motstrid til brukergruppers eller enkeltindividers interesser. FO vil støtte medlemmene i deres kamp for å ivareta dette varslingsansvaret.

Synliggjøring av barnevernpedagogenes, sosionomenes, vernepleiernes og velferdsarbeidernes kompetanse

Barnevernpedagogenes, sosionomenes, vernpleiernes og velferdsarbeidernes felles og særskilte kompetanse skal være tydelig i de offentlige tjenestene. FO vil særlig arbeide for å tydeliggjøre den sosialfaglige kompetansen og vernepleiernes helsefaglige kompetanse. FO vil hevde nødvendigheten av tverrfaglig og flerfaglig tilnærming. Barnevernpedagogenes, sosionomenes, vernepleiernes og velferdsarbeidernes kompetanse må i større grad legge premissene for teori- og tjenesteutviklingen i helse- og sosialfeltet.

Sikre gode og praksisnære utdanninger

FO vil jobbe for at utdanningssystemet utdanner kompetente fagfolk på alle nivåer og at det er nasjonal styring med barnevernpedagog-, sosionom-, vernepleier- og velferdsarbeiderutdanningene. Utdanningene skal være yrkesrettede. Studiene må organiseres slik at praksisstudiene og ferdighetstreningen utgjør en viktig del av studieforløpet. Praksisperiodene må kvalitetssikres gjennom et formalisert samarbeid mellom høgskolene og praksisfeltet. Veiledning i praksisfeltet skal verdsettes og styrkes. Det må legges til rette for et godt læringsmiljø for studentene i praksis.

Styrke forskning og fagutvikling på barnevernpedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsarbeidernes yrkesfelt

FO har som mål å sikre masterstudier som innebærer en reell faglig fordypning i forhold til bachelorutdanningene i barnevern, sosialt arbeid, vernepleie og velferdsfag. FO vil arbeide for en helhetlig gradsstruktur der det gis muligheter både til tverrfaglige mastergradstudier og disiplinmaster som leder fram til doktorgrad.

Faglige trender skaper også nye utfordringer. I både spesialisttjenesten og 1. linjetjenesten stilles det stadig økende krav om evidensbaserte tiltak. Kravene fra forskningen om standardisering fører både til at rommet for å jobbe med klientens situasjon blir mindre, og at fokuset på metode øker på bekostning av betydningen av faglig innhold.

Forsknings- og utviklingsarbeidet må knyttes til våre fagdisipliner. Fagutvikling, forskning og utviklingsarbeid skal sikres innenfor praksisfeltets daglige virksomhet. Det må derfor legges til rette for at flere forskningsprosjekter tar utgangspunkt i problemstillinger fra praksisfeltet og at forskningskompetansen innenfor fagfeltet heves. Brukergruppenes og de ansattes særlige kunnskap skal inkluderes i fagutvikling og forskning.

5. KVINNEPOLITIKK

Reell likestilling

Analyse av maktforholdene mellom kvinner og menn skal ligge til grunn for FOs engasjement, så vel nasjonalt som internasjonalt. Dette innebærer at FO skal ha kjønnsperspektiv på konsekvenser av tiltak og politiske prioriteringer. FO skal jobbe for et samfunn der begge kjønn har like rettigheter og plikter i arbeidslivet, i samfunnet og i hjemmet. Både ut fra et kvinnepolitisk perspektiv som analyserer kvinners situasjon i samfunnet og ut fra at FO er et kvinnerikt forbund er det viktig å ha et særlig fokus på kvinners situasjon.

Alle kvinner skal ha muligheten til å være økonomisk selvstendig og ha de samme muligheter som menn. Å avdekke og arbeide mot strukturer, kulturer og holdninger som fører til kvinneundertrykking er viktige elementer i arbeidet for å oppnå reell likestilling.

Kvinners posisjon i arbeidsmarkedet må styrkes

Kvinner arbeider i dag mer deltid enn menn og tjener mindre. Dette svekker kvinners økonomiske selvstendighet og låser mange kvinner fast i tradisjonelle og ensidige kjønnsroller både ute og hjemme. Kvinners posisjon på arbeidsmarkedet må styrkes. FO vil jobbe for at heltid blir en rettighet for alle og deltid en mulighet. Lønnsforskjellene mellom tradisjonelle manns- og kvinneyrker må fjernes. Gode offentlige ordninger skal bidra til muligheten for å kunne kombinere fulltidsjobb med omsorgsoppgaver. Målet er at kvinner og menn skal få et likeverdig ansvar for de private omsorgsoppgavene.

Organisasjonskultur skal fremme likestilling

FOs mål er større samsvar mellom andelen kvinner i ledende posisjoner/tillitsverv og andelen kvinner i medlemsmassen. Dette prinsippet må gjelde både for egen organisasjon, i fagbevegelsen generelt og i arbeidslivet for øvrig. FO må ha en organisasjonsstruktur, rammebetingelser og en kultur som legger til rette for kvinners deltakelse.

Vold mot kvinner må bekjempes

Vold i nære relasjoner er et omfattende problem som finnes i alle samfunnslag. Mange kvinner og barn lever i frykt, med fare for liv og helse. Familievold og seksuelle overgrep rammer først og fremst kvinner og barn. Kvinner og barn er også utsatt for vold og undertrykkelse som ledd i utøvelsen av religiøse og kulturelle ritualer. FO skal bidra til at lov og forskrifter utformes slik at de beskytter voldsutsatte. Nødvendige skjermingstiltak og gode hjelpetilbud, herunder også behandlingstilbud til voldsutøvere, må være tilgjengelig over hele landet. FO krever satsing på forebyggende og holdningsskapende tiltak. Det må sørges for at barnevernpedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsarbeidere har den kompetanse som er nødvendig i arbeidet med vold mot kvinner.

Samfunnet har et særlig ansvar for barn som utsettes for overgrep og for barn som opplever vold i nære relasjoner. Yrkesutøvere som blir kjent med slike overgrep har et særskilt ansvar for å melde fra om dette til rette instans.

Prostitusjon og trafficking

Prostitusjon og trafficking er ulike former for kvinnefiendtlige og kvinnefornedrende aktiviteter, og FO skal sette fokus på den negative innvirkningen det har på kvinners liv.

Prostitusjon og trafficking er utrykk for at kvinner er en handelsvare, enten det skjer nasjonalt eller internasjonalt. FO skal gjennom sitt internasjonale engasjement være med på å bekjempe at kvinner som er ofre for den globale fattigdommen blir fraktet til rike vestlige land mot sin vilje. Sikkerheten for ofrene må ivaretas ved avdekking av menneskehandel. Det må utvikles gode tiltak og tjenester nasjonalt og internasjonalt. FO vil bekjempe prostitusjon gjennom bl.a. forebyggende tiltak, sosiale ordninger og vurdering av lovforbud mot kjøp av seksuelle tjenester.

Seksualisering av samfunnet

FO tar avstand fra den økende seksualiseringen i samfunnet, som kommer til uttrykk gjennom porno, musikkvideoer, reklame, moteindustri, på internett og i annen markedsrelatert industri. Dette er et betydelig problem i dagens samfunn fordi det er med på å utnytte mennesker og svekke menneskeverdet. Særlig rammer dette kvinner og barn fordi de som oftest framstilles som objekter.

6. INTERNASJONALT SAMARBEID OG SOLIDARITET

Internasjonalt samarbeid

Verdensøkonomien er i større grad blitt globalisert, og en markedsliberalistisk ideologi har fått sterk innflytelse. Det skjer en internasjonalisering av politikk og økonomi, hvor rammene fastsettes på overnasjonalt nivå. Kapital- og markedskreftene har fått friere og sterkere rolle verden over og forskjellen mellom de rikeste og de fattigste landene øker. Et styrket internasjonalt samarbeid for mer rettferdige handelsregler, sletting av u-landsgjeld og økt bistand er nødvendig for å snu denne utviklingen.

FO mener at faglige rettigheter og andre grunnleggende demokratiske rettigheter, må sikres gjennom rettslige forpliktende avtaler. Regelverk for handel og investeringer må også ta opp i seg hensynet til økonomisk og sosial utvikling og rettferdig fordeling.

Norge er forpliktet gjennom sitt medlemskap i WTO å følge opp GATS-avtalen. Velferdsstatens tjenester kan derav rammes blant annet av direktivene om å sette drift av offentlige tjenester ut på anbud i det globale markedet. FO mener dette er en sterk trussel mot velferdsstaten i dag. Det blir derfor viktig å sikre en nasjonal styring av velferdsstatens tjenester. FO vil aktivt motarbeide at offentlige tjenester innenfor helse, omsorg og utdanning skal omfattes av GATS-avtalen. Dette er utfordringer FO må møte sammen med fagbevegelsen, nasjonalt og internasjonalt.

FO vil delta i internasjonalt samarbeid, både som fagforening og som profesjonsforbund. Gjennom deltagelse i International Federation of Social Workers (IFSW), International Federation of Social Educators (AIEJI), Nordisk Forum for Sosialpedagoger (NFFS) og Nordiske Sosionomforbunds Samarbeidskomitee (NSSK), er nettverksbygging og utvikling av yrkesfaglig fellesskap hovedmålet. I Internasjonalen for Stats- og Kommuneansatte (ISKA) er kampen mot markedsliberalisme og forsvar av offentlig velferd den sentrale oppgaven.

Internasjonal solidaritet

Krig, diktatur, undertrykkelse og fravær av grunnleggende menneskerettigheter er hverdagen for millioner av mennesker. Fagbevegelsen har en lang tradisjon innenfor internasjonalt solidaritetsarbeid. Både menneskerettigheter og faglige rettigheter brytes systematisk ned i mange land, og de økonomiske forskjellene øker internasjonalt. Norge har som ett av verdens rikeste land et spesielt

ansvar for å engasjere seg i arbeidet for en omfordeling av verdiene.

FO støtter kolleger i fattige land i deres arbeid for å organisere og bygge sosialarbeiderorganisasjoner og fagforeninger. Aktiv deltakelse i felles internasjonale organisasjoner åpner for erfarings- og fagutveksling og er viktige fora for å skape kontakt på tvers av landegrensene.

FO vil bidra til at kolleger fra andre land med dårlig økonomi kan delta i internasjonale sammenhenger og kan møtes regionalt for å utveksle ideer, kunnskaper og erfaringer. FO bidrar i oppstarten av konkrete prosjekter med sterkt innslag av sosialt arbeid og helsearbeid. Fagutveksling og utveksling av sosialarbeidere skal være et viktig element i prosjektene som må forankres lokalt og sentralt i FO.

7. ORGANISASJON

FO skal være et profesjonsforbund med sterk vekt på det yrkesfaglige arbeidet. FO skal være en organisasjon som gjennom et sterkt lokalt klubbapparat styrker og ivaretar det enkelte medlems rettigheter, lønns- og arbeidsvilkår og engasjement. Dette må også gjelde medlemmer som av ulike grunner står utenfor arbeidslivet. FO skal styrke kommunikasjon og informasjonen mellom medlemmene og organisasjonsapparatet. FO skal stå sammen med medlemmene i deres kamp for ytringsfrihet og åpenhet. FO skal være en organisasjon som markerer seg i media.

Et virkemiddel i en sterk organisasjon med klubbene i sentrum er å ha et tillitsvalgtapparat med høy kompetanse. FO skal derfor alltid ha fokus på tillitsvalgtskolering, hvor det blir viktig å videreføre og utvikle et skoleringstilbud som ivaretar de tillitsvalgtes behov på alle nivåer.

FO skal vektlegge rekruttering, organisasjonsoppbygging og styrking av tillitsvalgtapparatet, lokalt og sentralt. FO skal også legge til rette for god kommunikasjon, erfaringsutveksling og nettverksbygging mellom organisasjonstillitsvalgte på ulike nivå.

FOs ulike målsettinger oppnås best gjennom å bygge allianser med andre organisasjoner i og utenfor LO – samt med andre interesseorganisasjoner vi har felles interesser med.

FO skal alltid ha fokus på egen organisasjon og være åpen for behov for endring og utvikling. Regionaliseringsreformen vil kreve en gjennomgang av organisasjonen. FO vil vektlegge en demokratisk prosess i organisasjonen.

Vedtekter for FO 2006-2010

VEDTATT PÅ KONGRESSEN 22.- 26. NOVEMBER 2006

VEDTEKTER FOR FO

§ 1. ORGANISASJON

Forbundets navn er Fellesorganisasjonen (FO).

FO er medlem av Landsorganisasjonen i Norge (LO).

FO er partipolitisk uavhengig.

§ 2. FORMÅL

FO skal være den ledende arbeidstakerorganisasjonen for barnevernpedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsarbeidere. FO skal fremme medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår og være ledende på helse- og sosialpolitikk, yrkesetikk og yrkesfag.

FO skal:

1. Arbeide for bedring av medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår.
2. Være pådriver i helse- og sosialpolitikk.
3. Arbeide for en stadig utvikling av yrkesfagene og utdanningene.
4. Arbeide for og fremme medlemmenes faglige og etiske standard.
5. Arbeide for et solidarisk samfunn hvor grunnpilarene er likeverd, trygghet og alles rett til utdanning og arbeid.
6. Kjempe for likestilling mellom kjønnene.
7. Bekjempe diskriminering, undertrykkelse og forfølgelse på grunn av alder, seksuell legning, rase, religion, livssyn eller kulturelle holdninger.
8. Fremme samarbeid mellom kolleger og organisasjoner på det helse- og sosialfaglige felt i inn- og utland.
9. Arbeide for at fagorganisasjonen alltid er fri og uavhengig.

§ 3. MEDLEMSKAP

Vilkår for medlemskap:

1. Fullført bachelorutdanning for barnevernpedagoger, sosionomer, vernepleiere eller velferdsarbeidere.
2. Dispensasjon kan gis for søkere med sammenlignbare utdanninger. Dispensasjonssøknader behandles av et eget medlemskapsutvalg. Ved uenighet i utvalget avgis innstilling til arbeidsutvalget som fatter vedtak.
3. Studenter ved godkjente bachelorutdanninger (jfr. pkt. 1 og 2).

Medlemskategorier:

a) Yrkesaktive medlemmer

b) Ikke-yrkesaktive medlemmer

c) B-medlemmer - yrkesaktive medlemmer (jfr. pkt 1 og 2 over) som arbeider i sektor/bransje/bedrift hvor forbundet ikke har grunnlag for å opprette tariffavtale. Søknader om B-medlemskap behandles som i pkt 2.

d) Studentmedlemmer

e) Medlemmer som studerer ut over bachelorutdanning og som ikke har et fast ansettelsesforhold.

f) Pensjonister/trygdede

Medlemmene er forpliktet til å rette seg etter forbundets vedtekter og yrkesetiske grunnlagsdokument.

Personer som er medlemmer av rasistiske, nazistiske og/eller fascistiske organisasjoner, eller gir til kjenne at de støtter disse, kan ikke være medlemmer av FO.

Ved flytting til utlandet gis medlemmet hvilende rettigheter. Yrkesaktive medlemmer i utlandet betaler kontingent som B-medlem. Medlemmet tilhører fortsatt sin avdeling.

§ 4. FOs ORGANISASJONSLEDD

FOs organisasjonsledd er:

Kongress
Landsstyret
Arbeidsutvalget
Seksjonsråd
Faste komitéer, utvalg og råd
Avdelinger
Klubber

§ 5. KONGRESS

§ 5.1 Generelt

Kongressen er FOs høyeste organ.

Kongressen avholdes hvert fjerde år, ordinært innen utgangen av november, og innkalles av arbeidsutvalget med minst 36 ukers varsel.

Medlemmer som ønsker å fremme forslag for kongressen, sender det til sin avdeling. For at forslaget skal kunne behandles på kongressen, må det ha alminnelig flertall i avdelingens høyeste beslutningsorgan mellom årsmøtene. Det samme gjelder for forslag fremmet av avdelingens styre.

Saker avdelingene ønsker behandlet på kongressen, sendes arbeidsutvalget minst 24 uker før kongressen.

Saker til kongressen med landsstyrets innstilling skal foreligge og gjøres tilgjengelig for medlemmene minst 5 uker før kongressen.

I umiddelbar tilknytning til kongressen avholdes det yrkesfaglige konferanser for de respektive seksjonenes kongressdelegater. Konferansene tar opp sentrale yrkesfaglige spørsmål for seksjonene.

§ 5.2 Representasjon

Kongressens delegater består av 157 avdelingsdelegater, 12 studentdelegater og landsstyrets medlemmer.

Seksjonsrådenes medlemmer møter med tale- og forslagsrett.

Ansattes representant i landsstyret møter med tale- og forslagsrett.

FO-Studentenes representanter i landsstyret møter med tale- og forslagsrett.

Ledere for kongressvalgte komitéer, utvalg og råd møter med talerett.

Ledere for faggrupper kan møte med talerett.

Kongressens 157 avdelingsdelegater velges av avdelingenes høyeste beslutningsorgan mellom årsmøtene. FO deles inn i 57 valgområder slik at hver seksjons medlemmer i hvert fylke utgjør ett valgområde. Hvert valgområde tildeles 1 delegat uavhengig av medlemstall. De øvrige delegatene fordeles prosentvis mellom valgområdene på bakgrunn av medlemstall pr. 01.04. samme år som kongressen holdes.

FO-studentene velger 12 delegater, hvorav alle bachelorutdanningene, jfr.§ 3.1, er representert.

Kongressdelegatene må være à jour med medlemskontingenten. Fullmaktene skal være underskrevet av to av avdelingsstyrets medlemmer. Studentdelegatenes fullmakter skal være underskrevet av FO-studentenes leder.

Arbeidsutvalget oppnevner fullmaktskomité som gransker fullmaktene og legger fram sin innstilling for kongressen som gjør endelig vedtak om fullmaktenes godkjenning.

FO dekker reise- og oppholdsutgifter for innkalte kongressdeltakere.

§ 5.3 Dagsorden

1. Åpning
2. Innkallingens lovlighet
3. Konstituering
   - 3.1 Valg av dirigenter
   - 3.2 Valg av sekretærer
   - 3.3 Valg av protokollkomité på 3 medlemmer
   - 3.4 Valg av redaksjonskomitéer
4. Godkjenning av fullmakter
5. Godkjenning av saksliste, dagsorden og forretningsorden
6. Beretninger
7. Regnskap
8. Saker lagt fram av eller gjennom landsstyret
9. Prinsipprogram
10. Økonomi
    - a. Økonomiske prioriteringer for perioden.
    - b. Fastsetting av kontingent
11. Valg av:
    - 11.1 Arbeidsutvalg:
      Forbundsleder,
      1. nestleder,
      2. nestleder,
      3. nestleder. Nestlederne har seksjonslederansvar for barnevernpedagogene, sosionomene og vernepleierne. Alle velges ved særskilte valg.
    - 11.2 Inntil 8 medlemmer til seksjonsråd for hver yrkesgruppe. Ved valg av seksjonsråd har bare representanter fra aktuell yrkesgruppe stemmerett.
    - 11.3 En representant samt vara til landsstyret fra hvert seksjonsråd. Bare representanter fra aktuell yrkesgruppe har stemmerett.
    - 11.4 Landsstyrets avdelingsrepresentanter:
      1 representant og 2 vararepresentanter fra hver avdeling, en fra hver yrkesgruppe. Valgkomiteen avgir sin innstilling på bakgrunn av prioritert innstilling fra de møter i avdelingene som velger delegater til kongress. Ved valg av faste avdelingsrepresentanter skal det sikres at ingen yrkesgruppe har flertall alene.
    - 11.5 Leder og to medlemmer til kontrollkomité.
    - 11.6 Valgkomité:
      Leder og 6 medlemmer med personlige varamedlemmer. Alle yrkesgruppene skal være representert, og ingen yrkesgruppe skal ha flertall alene.
    - 11.7 Yrkesetisk råd.
    - 11.8 Andre tillitsvalgte.
    - 11.9 Representanter med vararepresentanter til LOs representantskap.
    - 11.10 Representanter med vararepresentanter til LOs kongress.

Saker som ikke er satt opp på dagsordenen, kan ikke avgjøres av kongressen. Kongressen kan likevel med 2/3 flertall vedta å behandle forslag til utadrettede uttalelser. I hvilket omfang og på hvilken måte, vedtas av kongressen under sak 5.

§ 5.4 Stemmerett, behandlings- og avstemningsregler

Stemmerett har alle lovlig valgte delegater og landsstyrets medlemmer. Landsstyrets medlemmer har ikke stemmerett i saker som angår deres ansvarsfrihet.

Ved behandling av særegne yrkesfaglige saker har bare delegatene fra aktuell seksjon stemmerett. Den enkelte seksjon kan beslutte at enkelte saker skal diskuteres i separate møter. Ved avstemning over forslag om separat møte har bare delegater fra aktuell seksjon stemmerett.

Ved konflikt mellom seksjonene som ikke finner sin løsning gjennom behandling i kongressen, jfr. §§ 7, 8 og 9.2, kan et flertall på minst 5/6 av en seksjons delegater på kongressen vedta å trekke tilbake seksjonens avgitte fullmakter. Den pågående kongress skal i så fall umiddelbart avsluttes, og det innkalles til ekstraordinær kongress, jfr. § 6.

Alle avstemninger foretas i samlet kongress. Ved avstemning har hver delegat en stemme.

Alle saker, dersom ikke annet er bestemt, blir avgjort ved votering med alminnelig flertall. I tilfelle av stemmelikhet er forslaget forkastet. Ved valg kreves alminnelig flertall.

§ 6. EKSTRAORDINÆR KONGRESS

Ekstraordinær kongress innkalles etter vedtak i arbeidsutvalget, landsstyret eller kongressen, eller dersom minst 10 % av medlemmene skriftlig krever det. Den avholdes etter de samme regler som for ordinær kongress, dog med innkallingstid på 2 måneder.

Det kan bare gjøres vedtak i saker som er nevnt i innkallingen. Møtet kan ikke heves før dets protokoll er godkjent.

Dersom ekstraordinær kongress avholdes som følge av konflikt mellom seksjonene, jfr. § 5.4, skal innkallingen foruten å nevne vedtak om tilbaketrekking av fullmaktene, også inneholde henvisning til § 24 - Avvikling av FO. Ved avstemning over forslag om tilbaketrekking av fullmaktene, har bare delegater fra aktuell seksjon stemmerett. Dersom forslaget ved annen gangs behandling oppnår minst 2/3 av de avgitte stemmer er forslaget vedtatt, i motsatt fall er det forkastet.

§ 7. LANDSSTYRET

Landsstyret er FOs høyeste organ i kongressperioden. Landsstyrets medlemmer består av: arbeidsutvalget, en kongressvalgt representant fra hvert seksjonsråd og kongressvalgte representanter fra avdelingene (jfr. § 5.3).

Andre som tiltrer landsstyret med tale- og forslagsrett:

- Ansattes representant
- To representanter fra FO-studentene

  Den ansattes representant med vara velges av og blant de ansatte i FO.

FO studentene velger av og blant sine medlemmer to representanter med personlig vara på sitt landsting på våren.

Landsstyrets avdelingsrepresentanter møter fast i de respektive representantskap og avdelingsstyrer.

Landsstyret innkalles minst 5 ganger i året. Innkalling skal skje skriftlig med minst 4 ukers varsel. Arbeidsutvalget innkaller ellers landsstyret når det finner det påkrevd eller når minst 2/3 av landsstyrets avdelingsrepresentanter krever det.

Saker kan også sendes landsstyret for skriftlig avgjørelse.

Landsstyret er beslutningsdyktig når minst 2/3 av medlemmene er tilstede. Alle saker i landsstyret avgjøres ved alminnelig flertall. Ved stemmelikhet gjelder leders stemme som dobbeltstemme. Det føres protokoll fra landsstyrets møter.

Landsstyret skal behandle og avgjøre saker som følge av at landsstyret er FOs øverste myndighet mellom kongressene.

Landsstyret skal særlig:

- vedta handlingsplaner på de ulike politikkområdene.
- vedta budsjett
- godkjenne regnskapene
- behandle krav til tariff- og hovedavtaleforhandlinger og resultatet av disse
- opprette faste stillinger sentralt og lokalt
- inngå tariffavtale med FOs ansatte
- fastsette lønns- og arbeidsvilkår for tillitsvalgte
- foreta suspensjon dersom tillitsvalgte lokalt eller sentralt i organisasjonen ikke utfører sitt verv i tråd med vedtekter og overordna politiske dokumenter
- foreta suppleringsvalg til kongressvalgte organer ved frafall
- velge landsstyrets faste utvalg, og fastsette mandat for disse samt for yrkesetisk råd
- opprette og velge medlemmer til andre rådgivende utvalg
- behandle og treffe beslutninger i saker hvor det er konflikt mellom seksjonene (jfr. §9.2)
- fastsette grensene for den enkelte avdelings organisasjonsområde
- fastsette de økonomiske rammebetingelsene for avdelingene
- behandle dispensasjonssøknader fra avdelingene vedrørende sammensetning av avdelingsstyre (jfr. § 12.5)

Ved behandling av særegne yrkesfaglige saker har bare medlemmene fra aktuell seksjon stemmerett. Landsstyret kan beslutte at enkelte saker skal diskuteres i separate møter for den enkelte seksjon. Ved avstemning over forslag om separat møte har bare medlemmer fra aktuell seksjon stemmerett. Når minst 2/3 av en seksjons landsstyremedlemmer krever det, skal landsstyret utsette videre behandling av saker av stor betydning for seksjonen. Etter annen gangs behandling i landsstyret kan saken kreves utsatt for behandling i kongress.

§ 8. ARBEIDSUTVALGET

Arbeidsutvalget er FOs utøvende og høyeste organ mellom landsstyremø-

tene. Arbeidsutvalget består av 4 medlemmer (jfr. § 5.3).

Ansattes representant møter med tale- og forslagsrett når dette organ behandler saker som gjelder de ansatte.

Arbeidsutvalget setter i verk kongressens og landsstyrets vedtak og sørger for at organisasjonens funksjoner blir utført i henhold til vedtekter og formål.

Arbeidsutvalget skal særlig:

- representere FO utad
- disponere vedtatte budsjett og være ansvarlig for regnskapsførsel
- ta seg av løpende saker
- tilsette FOs personell
- avgjøre søknader om medlemskap ved uenighet i medlemskapsutvalget
- holde regelmessig forbindelse med avdelingene
- koordinere de organisatoriske og politiske forberedelsene til landsstyremøter og kongress
- avgi høringsuttalelser

Til arbeidsutvalget har medlemmene møteplikt. Arbeidsutvalget er beslutningsdyktig når minst 3 av medlemmene er til stede. Alle saker i arbeidsutvalget avgjøres ved alminnelig flertall. Ved stemmelikhet gjelder leders stemme som dobbelstemme.

I saker der det er konflikt mellom seksjonene (jfr. § 9.2), skal saken behandles av arbeidsutvalget. Når prinsipiell uenighet i slike saker følger seksjonstilhørighet skal saken behandles på nytt i arbeidsutvalget. Fører ikke dette fram til løsning, skal saken legges fram for landsstyret.

Det føres protokoll fra møtene. Protokollen godkjennes av landsstyret.

Landsstyret kan gi forbundsleder fullmakt til å fatte vedtak mellom arbeidsutvalgsmøtene når dette anses nødvendig. Slike vedtak legges fram for arbeidsutvalget i førstkommende møte.

§ 9. SEKSJONENE

§ 9.1 Seksjonene

Medlemmene i FO tilhører en av følgende seksjoner:

barnevernpedagogseksjonen,
sosionomseksjonen eller
vernepleierseksjonen.

Velferdsarbeiderne tilhører sosionomseksjonen. Medlemmer som ikke har bachelor som barnevernpedagog, sosionom, vernepleier eller velferdsarbeider seksjonsplasseres etter følgende prioriterte kriterier: arbeidsområde, utdanning, medlemmets eget ønske.

§ 9.2 Arbeids- og ansvarsområder

Seksjonene har ansvar for å arbeide med medlemmenes interesser i spørsmål som gjelder bachelorutdanningene og utdanninger utover bachelornivå, fagutvikling, fagkritikk, yrkesetikk og andre yrkesfaglige spørsmål.

Konflikter seksjonene imellom behandles i arbeidsutvalget og landsstyret. Slike saker kan foreligge når seksjonene inntar forskjellig standpunkt i sak av felles interesse. Dersom behandling i landsstyret ikke fører fram, avgjøres saken i kongress.

§ 9.3 Seksjonsråd

Seksjonen ledes av et seksjonsråd. Seksjonsrådet består av seksjonsleder og inntil 8 medlemmer valgt av kongressen.

FO-studentene velger 1 representant fra respektiv utdanning. Denne møter med tale- og forslagsrett.

Ved valg av seksjonsråd skal det tas hensyn til representasjon fra lokalt yrkesfaglig arbeid, utdanningsinstitusjonene og faggruppene.

Seksjonsrådet ledes av seksjonsleder som har ansvaret for seksjonens arbeidsområde. Seksjonsrådet skal særlig:

- stimulere til idéskaping, nettverksbygging og debatt innen ulike arbeidsområder og i yrkesgruppa for øvrig
- bidra til å kritisk utvikle yrkesfaget innen forskning, utdanning og i praksisfeltet
- uttale seg i sentrale spørsmål som gjelder utdanning, kompetansebehov, yrkesetikk m.v.
- være ankeinstans for godkjenningsutvalg/kompetanseråd
- tildele tilskudd til landsomfattende faggrupper og faglig utviklingsarbeid innenfor vedtatte budsjettrammer
- utvikle og legge til rette for samarbeid mellom de tre seksjonene og andre fagmiljøer
- fremme yrkesfaglige spørsmål i den offentlige debatten

§ 10. LANDSOMFATTENDE FAGGRUPPER

Landsstyret kan vedta organisering av landsomfattende faggrupper. Landsstyret vedtar retningslinjer for faggruppene og avsetter midler til faggruppenes virksomhet under den årlige budsjettbehandlingen.

§ 11. FASTE KOMITÉER, RÅD OG UTVALG

§ 11.1 Kontrollkomité

Kongressen velger kontrollkomité som har til oppgave å påse at de organisatoriske og økonomiske disposisjoner som blir gjort er i samsvar med vedtekter og vedtak i kongressen, landsstyret og AU. Komitéen følger instruks vedtatt av kongressen. Medlemmer i kontrollkomitéen kan ikke ha andre verv i FO.

§ 11.2 Valgkomité

Kongressen velger en valgkomité som har til oppgave å foreslå kandidater til

- faste utvalg som velges av landsstyret
- kongressvalgte verv
- supplering i kongressperioden

§ 11.3 Seksjonsråd

Seksjonsråd leder det yrkesfaglige arbeidet for hver seksjon, jfr. § 9.3.

§ 11.4 Landsstyrets rådgivende utvalg

1. Tariffpolitisk utvalg
2. Helse- og sosialpolitisk utvalg
3. Internasjonalt utvalg
4. Kvinnepolitisk utvalg
5. Redaksjonsutvalg
6. Organisasjonsutvalg

De rådgivende utvalgene skal innhente kunnskap, utrede og gi råd innenfor områder fastsatt av landsstyret.

Helse- og sosialpolitisk utvalg velges av landsstyret og består av like mange medlemmer fra hvert av seksjonsråde-

ne. Utvalget ledes av en av FOs seksjonsledere.

Helse- og sosialpolitisk utvalg er landsstyrets rådgivende utvalg på det helse- og sosialpolitiske området. Helse- og sosialpolitisk utvalg har samtidig ansvar for å koordinere det yrkesfaglige arbeidet og oppfølging av de landsomfattende faggruppene.

Landsstyret fastsetter utvalgenes endelige mandat.

§ 11.5 Yrkesetisk råd

Velges av kongressen og sammensettes med 3 medlemmer og 1 varamedlem fra hver seksjon. Kun ett av disse medlemmene kan ha en annen utdanning enn bachelor som barnevernpedagog, sosionom eller vernepleier. I tillegg oppnevnes 2 eksterne medlemmer.

Rådets mandat er å bidra til etisk refleksjon og bevissthet blant yrkesgruppene, holde etisk diskusjon høyt på organisasjonens og seksjonenes dagsorden og behandle klager på yrkesutøvelse. Rådet tar imot henvendelser for råd og drøfting av etiske spørsmål.

Landsstyret fastsetter rådets endelige mandat.

§ 11.6 Godkjenningsutvalg/ kompetanseråd

Godkjenningsutvalg/kompetanseråd for de respektive seksjonene oppnevnes av arbeidsutvalget etter innstilling fra seksjonsrådet.

§ 11.7 Medlemskapsutvalg

Velges av landsstyret og sammensettes med 2 medlemmer fra hver seksjon, hvorav minst 1 fra hvert seksjonsråd. Utvalget behandler og fatter vedtak ved søknader om medlemskap, jfr. § 3.2. Utvalgets mandat og retningslinjer fastsettes av landsstyret.

§ 12 AVDELINGENE

§ 12.1 Organisasjonsområde

Landsstyret fastsetter grensene for den enkelte avdelings organisasjonsområde.

Avdelingen organiserer medlemmer av FO som arbeider eller studerer i avdelingens organisasjonsområde.

For andre medlemmer gjelder bostedsadresse.

Landsstyret avgjør unntak fra disse bestemmelsene.

§ 12.2 Avdelingens ansvar

1. Være kjent med FOs vedtekter og følge disse.
2. Disponere økonomien i tråd med kongressens og landsstyrets prioriteringer.
3. Følge FOs overordnede politikk som vedtas av forbundets organer.

§ 12.3 Avdelingens oppgaver

Avdelingen har følgende hovedarbeidsoppgaver:

1. Verve medlemmer til organisasjonen, herunder studenter ved grunnutdanningene.
2. Ivareta medlemmenes interesser i lønns- og arbeidsforhold.
3. Arbeide for å fremme helse- og sosialpolitisk aktivitet og utvikling.
4. Arbeide for yrkesfaglig aktivitet og utvikling.
5. Arrangere medlemsmøter, kurs og andre tiltak om spørsmål innenfor

medlemmenes fagområde og arbeidsforhold.
6. Utvikle og vedlikeholde et effektivt lokalt tillitsvalgtapparat, herunder bidra til å opprette klubber og studentenes lokallag, drive tillitsvalgtskolering og avholde tillitsvalgtkonferanser.
7. Tildele økonomiske midler til drift av klubbene. Avdelingsoverskridende klubber tildeles midler forholdsmessig fra de respektive avdelingene.
8. Arbeide for å fremme solidaritet og samarbeid med andre yrkesgrupper og ulike brukergrupper.

§ 12.4 Avdelingens årsmøte

Årsmøtet er avdelingens høyeste myndighet og avholdes hvert andre år innen utgangen av mars.

Avdelingsstyret innkaller til årsmøtet med minst 6 ukers varsel. Medlemmer og klubber som ønsker å fremme forslag til årsmøtet må gjøre dette minst 4 uker før årsmøtet holdes.

Saker til årsmøtet med styrets innstilling sendes medlemmene minst 2 uker før årsmøtet holdes. Saker som ikke er ført opp på dagsorden kan behandles dersom 2/3 av årsmøtet ønsker dette.

Årsmøtet har følgende dagsorden:

1. Åpning
2. Konstituering
   a) Innkallingens lovlighet
   b) Valg av dirigent(er)
   c) Valg av sekretær(er)
   d) Valg av protokollkomité
   e) Godkjenning av dagsorden og forretningsorden
3. Årsberetning
4. Regnskap, revisjonsberetning og kontrollkomiteens beretning
5. Innkomne forslag og avdelingens handlingsprogram
6. Budsjett
7. Fastsetting av representantskapets størrelse og sammensetning (jfr. § 12.5)
8. Valg av:

a) Avdelingsstyret: Leder, nestleder(e), sekretær, kasserer og minst 5 styremedlemmer (av disse skal det være en yrkesfaglig ansvarlig for hver seksjon)
b) Yrkesfaglige utvalg. Ved valg av yrkesfaglige utvalg har bare representanter fra aktuell seksjon stemmerett.
c) Tariffpolitisk utvalg
d) Helse- og sosialpolitisk utvalg
e) Studieutvalg
f) Kvinnepolitisk utvalg
g) Informasjonsutvalg
h) Internasjonalt utvalg
i) Valgkomité.
j) Kontrollkomité
k) Andre valg

Valgbare er alle medlemmer – unntatt B-medlemmer – av avdelingen som er à jour med kontingenten.

Avdelingens representantskap møter med tale-, forslags- og stemmerett.

Andre medlemmer av FO har møte-, tale- og forslagsrett.

Ekstraordinært årsmøte kan avholdes etter vedtak i avdelingens styre, representantskapet, eller når minst 1/3 av medlemmene skriftlig forlanger det. Det innkalles med minst 3 ukers varsel og kan bare gjøre vedtak i de saker som er meldt i innkallingen.

Avdelingen sender innen 4 uker etter årsmøtet utskrift av protokollen til FOs arbeidsutvalg. Utskriften skal omfatte årsberetning, regnskap, revisjonsberetning, kontrollkomiteens beretning, budsjett, samt de valg årsmøtet har gjort.

§ 12.5 Representantskapet

Representantskapet er avdelingens høyeste organ mellom årsmøtene.

Representantskapet består av representanter fra klubber, samt styret i avdelingen, inklusive landsstyrerepresentanten og representantene fra FO-studentene. Størrelse og sammensetning av representantskapet vedtas av årsmøtet.

Avdelingsstyret innkaller representantskapet til møte minst 2 ganger i året. Representantskapets medlemmer innkalles med minst 2 ukers varsel. Avdelingsstyret innkaller ellers representantskapet når det finner det påkrevd eller når minst 2/3 av representantskapets medlemmer krever det.

Representantskapet behandler forslag til saker og valg av delegater til kongressen, og nominasjon av representant til landsstyret med vara. Dette skjer innenfor de frister som framgår av § 5.

Det første representantskapsmøte i det året det ikke er årsmøte vedtar avdelingens budsjett samt godkjenner avdelingens regnskap for foregående år.

Alle saker i representantskapet avgjøres med alminnelig flertall. Ved stemmelikhet gjelder leders stemme som dobbeltstemme.

Det føres protokoll fra representantskapsmøtene.

§ 12.6 Avdelingsstyret

Avdelingsstyret er avdelingens utøvende organ. Avdelingsstyret sammensettes slik at ingen seksjon har flertall alene. Annen sammensetning krever dispensasjon fra landsstyret.

Avdelingsstyrets medlemmer har tale-, forslags- og stemmerett.

Avdelingens landsstyrerepresentant møter fast i avdelingsstyret med tale-, forslags- og stemmerett.

FO-studentene velger to representanter til avdelingsstyret med tale- og forslagsrett.

Avdelingsstyret er vedtaksført når minst halvparten av medlemmene er til stede. Ved stemmelikhet gjelder leders stemme som dobbeltstemme. Avdelingsstyret fører protokoll fra sine møter.

Avdelingsstyrets arbeidsutvalg består normalt av leder, nestleder og sekretær og fungerer mellom styremøtene etter fullmakt gitt av avdelingsstyret.

Mellom møtene i avdelingsstyrets arbeidsutvalg har leder fullmakt avgitt av avdelingsstyrets arbeidsutvalg.

§ 12.7 Avdelingenes faste utvalg

§ 12.7.1 Kontrollkomité

Kontrollkomiteen består av 3 medlemmer valgt av årsmøtet og følger instruks for avdelingenes kontrollkomiteer vedtatt i landsstyret. Medlemmer i kontrollkomitéen kan ikke ha andre verv i FO.

§ 12.7.2 Valgkomité

Valgkomiteen består av like mange medlemmer fra hver seksjon. Valgkomiteen velges av årsmøtet, og forbereder valg til påfølgende årsmøte samt suppleringsvalg i perioden.

§ 12.7.3 Rådgivende utvalg

Avdelingen kan ha følgende rådgivende utvalg:

- Yrkesfaglige utvalg
- Tariffpolitisk utvalg
- Helse- og sosialpolitisk utvalg
- Studieutvalg
- Kvinnepolitisk utvalg
- Informasjonsutvalg
- Internasjonalt utvalg

Disse utvalgene velges av årsmøtet med mindre fullmakten overføres styret.

Andre utvalg kan også etableres ved behov. Disse oppnevnes av styret.

Tariffpolitisk utvalg og helse- og sosialpolitisk utvalg sammensettes slik at alle seksjonene er representert.

Yrkesfaglig utvalg velges for hver seksjon med yrkesfaglig ansvarlig som leder, eller det velges et felles yrkesfaglig utvalg.

Velges felles yrkesfaglig utvalg skal dette sammensettes slik at ingen seksjon har flertall alene. Alle seksjonene må være representert. En av de yrkesfaglig ansvarlige i avdelingsstyret velges som leder av utvalget.

§ 13. KLUBBER

§ 13.1 Organisasjonsområde

Innen avdelingens område opprettes det klubber. Den enkelte klubbs organisasjonsområde fastsettes av avdelingens styre. Organisasjonsområdet for avdelingsoverskridende klubber avklares mellom berørte avdelinger.

Klubbene skal i hovedsak ivareta medlemmenes arbeidstakerinteresser og fremme engasjement i yrkesfaglige og helse- og sosialpolitiske saker.

Klubbene skal aktivisere medlemmene på de ulike arbeidsplassene/virksomhetene og verve nye medlemmer.

Klubbene skal behandle saker som medlemmene ønsker å behandle på klubb- eller avdelingsnivå, eller som er oversendt fra avdelingens representantskap eller avdelingsstyret.

Klubbene er FOs lokale organisasjonsledd og representerer forbundet overfor arbeidsgivere lokalt.

Klubbene kan ta suverene beslutninger innen sitt område/virksomhet. Slike vedtak må være innen rammen av forbundets vedtekter, politiske program og vedtak.

§ 13.2 Organisasjonsmodell

Klubbene organiseres normalt etter en allmøtemodell, men kan organiseres etter en representantskapsmodell, avhengig av størrelse, geografiske forhold m.v. Slik organisering må godkjennes av avdelingens styre etter søknad fra klubben.

I allmøtemodellen innkalles alle klubbens medlemmer til års- og medlemsmøter.

I representantskapsmodellen er det de FO-tillitsvalgte i klubbens organisasjonsområde som innkalles til års- og representantskapsmøter. Representantskapsmodellen forutsetter at det tilrettelegges for medlemsmøter eller lignende innen de enkelte avgrensede geografiske, administrative/organisatoriske eller andre enheter av FO-klubbens organisasjonsområde.

§ 13.3 Årsmøte

Årsmøtet er klubbens høyeste myndighet og avholdes årlig. Klubbens årsmøte innkalles med minst 14 dagers varsel.

Årsmøtet har følgende dagsorden:

1. Åpning
2. Konstituering
   a. Innkallingens lovlighet
   b. Valg av dirigent(er)
   c. Valg av sekretær(er)
   d. Valg av protokollkomité
   e. Godkjenning av dagsorden og forretningsorden
3. Årsberetning
4. Regnskap
5. Saker
6. Budsjett
7. Valg av:
   a. Klubbstyre:
      Leder og styremedlemmer (evt. betegnet som nestleder/sekretær/kasserer/yrkesfaglig ansvarlige/styremedlemmer m.m.
   b. Representant(er) til representantskapet i avdelingen
   c. Andre valg

Utskrift av protokollen fra årsmøtet sendes avdelingen senest 4 uker etter årsmøtet. Utskriften skal omfatte årsberetning, regnskap og budsjett samt de valg årsmøtet har gjort.

Årsmøteprotokollen skal gjøres tilgjengelig for alle medlemmer i klubben.

Ekstraordinært årsmøte kan avholdes etter vedtak i klubbstyret, medlemsmøtet/representantskapet, eller når minst 1/3 av medlemmene skriftlig forlanger det. Det innkalles med minst 1 ukes varsel, og kan bare gjøre vedtak i de saker som er meldt i innkallingen.

§ 13.4 Medlemsmøte/ representantskapet

Medlemsmøtet/representantskapet er klubbens høyeste myndighet mellom årsmøtene. Kunngjøring av møtene med dagsorden skal skje med minst 1 ukes varsel.

§ 13.5 Klubbstyret

Klubbstyret er klubbens utøvende organ.

Klubbstyret er vedtaksført når minst halvparten av medlemmene er til stede. Ved stemmelikhet gjelder leders stemme som dobbeltstemme.

§ 14. KVOTERING

Ved valg til arbeidsutvalget, landsstyret, avdelingsstyrene og vedtektsfestede komitéer, råd og utvalg skal minst 50 % av de valgte være kvinner. Ved valg til klubbstyrer samt andre råd og utvalg lokalt og sentralt skal det tilstrebes at minst 50 % av de valgte er kvinner.

§ 15. TIDSSKRIFT

FO utgir tidsskriftet Fontene med jevnlige utgaver av spesialnummeret Fontene Forskning.

Tidsskriftenes formål, utgivelseshyppighet og omfang fastsettes av landsstyret.

§ 16. ØKONOMI/KONTINGENT

§ 16.1 Kontingent

Med kontingent menes det medlemmene betaler for sitt medlemskap i FO.

FOs ordinære kontingent for yrkesaktive medlemmer fastsettes av kongressen.

Kontingent for øvrige medlemskategorier fastsettes av landsstyret.

Kontingent for yrkesaktive medlemmer betales fortrinnsvis ved lønnstrekk.

§ 16.2 Avdelingstilskudd

Avdelingstilskuddet fastsettes av landsstyret under den årlige budsjettbehandlingen.

§ 16.3 Ekstrakontingent ved arbeidsstans

Ved arbeidsstans i forbindelse med tariffkrav kan landsstyret vedta ekstrakontingent.

§ 17. REGNSKAP/REVISJON

§ 17.1 Årsoppgjør og revisjon

FOs samlede regnskap gjøres opp og revideres ved avslutning av hvert regnskapsår.

Revisjonen skal utføres av statsautorisert revisor.

§ 17.2 Årsregnskap

FOs samlede regnskap, revisjonsberetning og beretning fra kontrollkomitéen oversendes landsstyret til godkjenning ved avslutning av hvert regnskapsår.

Regnskap og revisjonsberetninger legges fram for kongressen til orientering.

§ 18. TARIFFKRAV/ ARBEIDSSTANS

Det vises til LOs vedtekter § 14 om tariffkrav og tariffrevisjoner og § 15 om avstemning over tarifforslag – arbeidsstans.

Landsstyret vedtar FOs krav i tariffspørsmål. Arbeidsutvalget ivaretar FOs interesser i sentrale forhandlinger, etter retningslinjer fra landsstyret.

Arbeidsstans i forbindelse med tariffkrav kan ikke iverksettes uten vedtak i landsstyret.

Når vedtak om å iverksette streik er fattet, eller om lockout er varslet, velger alle avdelingene som berøres av arbeidsstansen en streike- eller lockoutkomité.

Så lenge en arbeidsstans varer, må ingen ta arbeid i virksomheter som omfattes av arbeidsstansen eller i virksomheter/bedrifter hvor det er erklært ubetinget sympatiaksjoner.

Landsstyret fatter vedtak om opphør av streik.

Tarifforslag skal legges fram for de medlemmer interessetvisten gjelder. For at avstemningsresultatet skal gi et fullverdig uttrykk for viljen hos medlemmene, skal det foretas uravstemning. Jfr. LOs vedtekter.

§ 19. STØNAD UNDER ARBEIDSSTANS

Alle medlemmer som omfattes av arbeidsstans (streik eller lock-out etter vedtak i henhold til § 18) har rett på stønad. Satsene for stønad fastsettes av landsstyret.

Tar medlemmer annet arbeid må de gi melding om dette til avdelingens streike- eller lockoutkomité. Så lenge medlemmet har slikt arbeid, faller stønad bort.

Medlemmer som var sykmeldt da arbeidsstansen ble iverksatt, har krav på stønad fra den dagen de blir friskmeldt mot å legge fram legeattest.

Medlemmer som er utskrevet til vernepliktjeneste da arbeidsstansen blir satt i verk, får stønad fra den dagen de blir dimittert.

§ 20. UTMELDING

§ 20.1 Ordinær utmelding
Utmelding skjer skriftlig. Kontingent betales ut den måned utmelding skjer.

§ 20.2 Utmelding ved skyldig kontingent
Et medlem som skylder kontingent betraktes som utmeldt av forbundet etter 2 purringer.

§ 20.3 Utmelding i forbindelse med arbeidskamp
Utmelding kan ikke skje så lenge forbundet er i arbeidskamp, dvs. fra og med dato for varsel om plassfratredelse.

§ 21. SUSPENSJON/ EKSKLUSJON

§ 21.1 Grunn til suspensjon og ekskludering
Et medlem kan suspenderes eller ekskluderes dersom hun/han setter seg utover disse vedtekter, forbundets etiske grunnlagsdokument eller på annen måte anses å ha handlet til alvorlig skade for sitt yrke eller sin organisasjon.

Et medlem kan suspenderes eller ekskluderes dersom hun/han er tilsluttet rasistiske/nazistiske og/eller fascistiske organisasjoner eller åpenlyst gir til kjenne at de støtter slike.

§ 21.2 Vedtak om suspensjon og ekskludering
Arbeidsutvalget kan fatte vedtak om suspensjon. Dersom grunnlaget er av yrkesetisk karakter behandles saken etter forutgående behandling og innstilling fra yrkesetisk råd. Vedtak gjelder inntil landsstyret fatter vedtak om eksklusjon/ frifinnelse.

§ 21.3 Ankeadgang
Vedtak om suspensjon kan innen en – 1 – måned etter at medlemmet har fått skriftlig varsel om det, påankes til landsstyret uten at klagen har oppsettende virkning. Forvaltningslovens bestemmelser gjøres gjeldende.

Den suspenderte/ekskluderte har adgang til å bringe avgjørelsen inn for kongressen.

§ 21.4 Gjenopptak som medlem
Et medlem som har vært ekskludert kan gjenopptas som medlem etter vedtak av landsstyret.

§ 21.5 Møterett ved behandling
Medlem som er foreslått suspendert/ ekskludert har rett til å møte ved arbeidsutvalgets/landsstyrets behandling for å avgi forklaring.

§ 22. URAVSTEMNING

Kongressen eller landsstyret kan sende saker av særlig stor betydning til uravstemning blant medlemmene.

Avdelingens styre, medlemsmøte eller 1/3 av avdelingens medlemmer kan kreve at saker av særlig stor betydning innenfor avdelingens egne politikkområder blir sendt ut til uravstemning blant avdelingens medlemmer.

§ 23. VEDTEKTSENDRINGER

Endringer i vedtektene vedtas på kongressen med 2/3 flertall.

§ 24. AVVIKLING AV FO

Avvikling av FO kan skje dersom landsstyret framsetter forslag om det overfor kongressen og forslaget blir vedtatt med 5/6 av de avgitte stemmene, eller dersom en av seksjonene trekker fullmaktene tilbake.

Ved oppløsning av FO fordeles midlene etter forholdstall på bakgrunn av seksjonenes medlemstall.

NOTATER

NOTATER